

Om hvordan lokalitet gør og gøres til
en forskel i uddannelsesmæssig og
erhvervsmæssig sammenhæng.

Fagdating

Hirtshals skole

10.10.12

Kort om mit Ph.d.-projekt

- ...de udfordringer unge i et lokalsamfund står overfor, når ændringer i erhvervsstrukturer på den ene side og udbygningen af velfærdsstaten på den anden, skaber et behov for/krav om videregående uddannelse.
- Hvad vil det sige at komme fra Hirtshals for unges uddannelsesstrategier og migrations- og mobilitetsmuligheder?

Omdrejende spørgsmål

- Hvad sker der og hvilke er strategierne når unge Hirtshalsboere overfører forestillinger og forventninger fra det lokalmiljø og de familier de er et produkt af, til en (uddannelses-)verden hvor de ikke umiddelbart er omsættelige? Fra lidt til meget uddannelse.

Fokus for dagens oplæg

- De uddannelsesfremmede unge og deres familier; altså de der særligt kæmper med at konvertere deres arv til strategier der anerkendes indenfor uddannelsessystemet.
- Hvad vil det sige og hvad er på spil, når disse unge skal tilegne sig og kvalificere deres sociale arv?

Om dominerende lokale forhold

- Lavt behov for uddannelse
- Fiskerne mod bureaukraterne, land mod by – Hirtshals mod Hjørring, Ålborg, København
- Mistro overfor staten (kvoter, fiskerikontrol)
- De små (fiskerne, Hirtshals) mod de store (staten, EU).
- Stærk lokal identitet

Om de uddannelsesfremmede elever

- Kommer i de fleste fra familier hvor:
 1. Forældrene selv har haft dårlige erfaringer med uddannelsessystemet
 2. Hvor uddannelse ikke har spillet den store rolle
 3. Hvor uddannelse generelt er blevet betragtet som spild af tid

Hvorfor er der *bøvl* med de uddannelsesfremmede elever?

1. Fordi uddannelsessystemet generelt orienterer sig efter nogle andre værdier end de, der er dominerende hos disse familier :
 - Sprog [grammatik]
 - Dialekt
 - Påklædning
 - Transport
 - Madvaner
 - Medievaner
 - Feriepræferencer
 - Arbejdsetik

Hvorfor er der *bøvl* med de uddannelsesfremmede elever?

2. Fordi forældrene har svært ved at genkende hvad der foregår i og er på spil i uddannelsessystemet.

- Samtidig med at de entydigt konstaterer at uddannelse er vigtigt for deres barns/børns fremtidige muligheder, har de ikke redskaber til at hjælpe dem på vej.
- Jo mere uddannede deres børn bliver, jo mere mister de dem.

Hvorfor er der *bøvl* med de uddannelsesfremmede elever?

3. Fordi social arv er noget man aktivt skal erhverve sig.
 - der er altid tale om en vis forandring – og ikke mindst for unge af uddannelsesfremmede hjem, der ikke kan undgå at uddanne sig.
 - Det bliver svært at tage uddannelsessystemets værdier på sig, fordi det medfører en ret voldsom symbolsk afvisning af ens sociale arv.

Opsummerende spørgsmål

- Får de unge evt. mere ud af at anlægge strategier, der strider med uddannelsessystemets værdier?
- Er det rarere og får man mere anerkendelse hjemme, ved at tale med tydelig dialekt og lokale grammatiske fejl, orientere sig mod havnen og naturen, udtrykke lyst til at blive i Hirtshals, rode med mekanik, hår og ældre mennesker, danne familie tidligt, etc. ?

Afslutning

- ...afgørende at man lokalt og i relationen mellem folkeskole og ungdomsuddannelse, arbejder med uddannelse som:
 1. ikke diskvalificerer manuelt/ufaglært arbejde; dets historie og nutid;
 2. har forståelse for og interesserer sig for, hvad det er for en afstand disse unge skal tilbagelægge – forhindringer de skal overskride, for at kunne gøre sig gældende i uddannelsessystemet?